

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 14841/2025
14.11.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Радославе Мађаров, Ирене Вуковић, Драгане Маринковић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Нада Бојовић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство унутрашњих послова, Сектор за ванредне ситуације, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1777/24 од 16.06.2025. године, у седници одржаној 14.11.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1777/24 од 16.06.2025. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 1777/24 од 16.06.2025. године и пресуда Првог основног суда у Београду П 13435/22 од 12.10.2023. године у ставовима првом и другом изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 13435/22 од 12.10.2023. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати 3.508.244,00 динара са законском затезном каматом од 12.10.2023. године до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади парничне трошкове од 386.850,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је предлог тужиоца да се ослободи од плаћања трошкова судских такси.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1777/24 од 16.06.2025. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и првостепена пресуда потврђена у ставу првом изреке. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде тако што је тужена обавезана да тужиоцу накнади парничне трошкове од 353.100,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка као неосновани.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11...10/23), за одлучивање о посебној ревизији тужене ради уједначавања судске праксе, па је на основу члана 404. став 2. тог закона одлучено као у ставу првом изреке.

Одлучујући о ревизији на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, подручје Општине Топола је 28.07.2014. године захватио град, који је оштетио пољопривредне културе тужиоца, као носиоца регистрованог пољопривредног газдинства. Комисија за процену штете од елементарних непогода утврдила је укупну штету од града на пољопривредном газдинству тужиоца од 3.579.840,00 динара, од чега је из буџета Општине Топола тужиоцу исплаћено 71.595,44 динара. За место из кога је требала да дејствује противградна одбрана благовремено су набављене ракете, али нису испале јер из надлежног радарског центра стрелци нису добили наредбу за испаливање.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су на основу чланова 3, 4, 5, 8. и 11. Закона о ванредним ситуацијама, чланова 3. и 5. Закона о метеоролошкој и хидрометеоролошкој делатности, члана 11. Закона о министарствима, члана 20. Закона о локалној самоуправи и чланова 172. и 177. Закона о облигационим односима, закључили да постоји основ одговорности тужене за штету проузроковану пољопривредном газдинству тужиоца деловањем града, јер није испунила обавезу успостављања система противградне заштите. Становишта су да деловање града као елементарне непогоде не представља вишу силу због које би евентуално била искључена одговорност тужене. Другостепени суд је оценио да питање доприноса тужиоца настанку штете није битно у ситуацији када тужена није испунила своју законску обавезу успостављања противградне заштите, због чега се не може позивати на приговор подељене одговорности због непредузимања одговарајућих мера заштите од стране тужиоца. Тужбени захтев је усвојен у висини неисплаћеног дела процењене штете са каматом.

По становишту Врховног суда, правилно је становиште о основу одговорности тужене за насталу штету због непредузимања мера за активирање система противградне заштите, у смислу одредби материјалног права на којима су нижестепени судови засновали своје одлуке. Правилно је и становиште да град не представља вишу силу због које би тужена била ослобођена одговорности по члану 177. Закона о облигационим односима, јер се појава градоносних облака може у метеоролошком смислу предвидети и штета у претежном делу спречити. Другостепени суд је у складу са одредбама Закона о локалној самоуправи („Службени гласник РС“ бр. 129/07), којима је одређено да општина организује заштиту од елементарних непогода, нашао да за спорну штету поред општине, у складу са чланом 206. ЗОО одговара и тужена.

У конкретном случају штета је настала и утврђен је основ одговорности тужене, али се нижестепени судови нису бавили утврђивањем чињеница о обиму успешности заштите од града испаљивањем противградних ракета, коју је тужена оспорила у одговору на тужбу. Утврђено је да је тужилац носилац регистрованог пољопривредног газдинства, али није разјашњено колико дуго се он бави пољопривредном делатношћу и у ком обиму, те да ли је и које мере, с обзиром на висину улагања и очекиване приходе, могао предузети да смањи штету од града. По члану 192. ЗОО оштећени који је допринео да штета настане или да буде већа него што би иначе била, има право само на сразмерно смањену накнаду, а када је немогуће утврдити који део штете потиче од оштећеникове радње, суд ће досудити накнаду водећи рачуна о околностима случаја. Ради правилне примене наведене материјалноправне одредбе изостало је утврђење битних чињеница о делу штете који потиче од држања тужиоца, односно да ли је тужилац предузео одговарајуће мере заштите од града и мере умањења штете, те у зависности од тога да ли и у ком делу постоји његов допринос настанку спорне штете.

У поновљеном поступку првостепени суд ће утврдити наведене битне чињенице од којих зависи одлука о висини накнаде штете коју је тужена у обавези да исплати тужиоцу, па ће бити у прилици да донесе закониту одлуку о постављеном тужбеном захтеву и трошковима целог поступка.

На основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа - судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**